

ПРАВОВА СИСТЕМА ІРАКУ

Ал-Духаймі Алі Хамід Кадхім, ПВІГ

Науковий керівник – ст. викл. **В.В. Лазарєва**
Харківський державний університет харчування та торгівлі

Ірак як сучасна держава був створений британцями у 1914–1932 рр. Під час Першої світової війни та дії британського мандату в Іраці застосовувалося право, що містило елементи різних правових систем – османської, французької й англо-індійської, одночасно діяло племенне право у сільських районах. Після закінчення іракської війни, яку розв'язали у 2003 р. США та їх союзники, щоб знищити режим Саддама Хусейна, і яка скінчилася в 2011 р., коли країна була окупована, продовжується тривалий процес створення сучасної демократичної моделі правової системи Іраку. Хоча цей процес довготривалий і далекий від завершення, прийнято вважати, що правова система Іраку має гібридний характер, вона заснована на громадянському й ісламському праві, при цьому має найбільш світський характер у порівнянні з іншими країнами Близького Сходу.

В Іраку існує змішана система права, при якій особистий статус визначається конфесійним (для мусульман – мусульманським) правом, а більшість інших відносин регулюються законодавством, що відображає європейські правові традиції. Правові традиції Іраку мають історію, що налічує понад 5 тис. років. За часів Аббасидської імперії Багдад став центром ісламської юриспруденції і столицею найбільшої централізованої держави того часу і заслуговував уже тоді високу репутацію у сфері права та управління. З давніх часів право цієї країни відображало прагнення її правителів зберегти та посилити контроль над численними й різноманітними етнічними групами шляхом застосування єдиних законів. Цар Хаммурапі після об'єднання Месопотамії прийняв єдиний збірник законів, які виражали сутність його політики, аби отримати більшу владу і усунути розбіжності між місцевими законами та звичаями. Особливостями мусульманської правової системи є верховенство шаріату, функціонування двох видів судів: релігійний (є традиційним) і світський (запозичений із європейського права).

Стаття 2 Конституції Республіки Ірак від 15 жовтня 2005 р. проголошує, що Іслам є офіційною релігією держави і основним джерелом законодавства. Жоден закон, що суперечить положенням Ісламу, не може бути прийнятий. Жоден закон, що суперечить принципам демократії, не може бути прийнятий.